

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

Jelentés

Önkormányzatok ellenőrzése – Integritás- és belső kontrollrendszer

Üllő Város Önkormányzata
2019.

19139
www.asz.hu

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

Jelentés

Önkormányzatok ellenőrzése – Integritás- és belső kontrollrendszer

Üllő Város Önkormányzata

2019. 10. hó 25. nap

Domokos László
elnök

19139
www.asz.hu

AZ ELLENŐRZÉST FELÜGYELTE:

VARGA EDIT felügyeleti vezető

AZ ELLENŐRZÉST VEZETTE ÉS A VÉGREHAJTÁSÁÉRT FELELŐS:

BAJNAI ZSUZSANNA ellenőrzésvezető (2019. április 5-ig)

GÁL MAGDOLNA ellenőrzésvezető (2019. április 6-tól)

A PROGRAM ÖSSZEÁLLÍTÁSÁÉRT FELELŐS:

TÓTPÁL SZABOLCS osztályvezető

IKTATÓSZÁM: EL-1652-001/2019

TÉMASZÁM: 2485

ELLENŐRZÉS-AZONOSÍTÓ SZÁM: V082950

Jelentéseink az Országgyűlés számítógépes hálózatán és az Interneten a www.asz.hu címen is olvashatóak.

TARTALOMJEGYZÉK

■ ÖSSZEGZÉS.....	5
■ AZ ELLENŐRZÉS CÉLJA.....	6
■ AZ ELLENŐRZÉS TERÜLETE.....	7
■ AZ ELLENŐRZÉS HÁTTERE, INDOKOLTSÁGA.....	8
■ A JELENTÉS LÉNYEGES KÉRDÉSKÖRE.....	9
■ AZ ELLENŐRZÉS HATÓKÖRE ÉS MÓDSZEREI.....	10
■ MEGÁLLAPÍTÁSOK.....	12
■ JAVASLATOK.....	13
■ MELLÉKLETEK.....	15
I. sz. melléklet: Értelmező szótár.....	15
■ FÜGGELÉKEK.....	17
I. sz. függelék a <i>Jelentéshez</i>	17
II. sz. függelék: Észrevételek.....	18
■ RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE.....	19

ÖSSZEGRZÉS

Üllő Város Önkormányzata belső kontrollrendszerének kialakítása és működtetése nem volt szabályszerű, így nem volt biztosított a közpénzfelhasználás szabályossága és a nemzeti vagyonnal történő felelős gazdálkodás.

Az ellenörzés társadalmi indokoltsága

Az Állami Számvevőszék alapvető feladata a közpénzekkel, az állami és önkormányzati vagyonnal való gazdálkodás ellenörzése. Az Alaptörvény¹ szerint az önkormányzatok kötelezettsége a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvének érvényesítése, a nemzeti vagyonnal való rendeltetészerű és felelős módon való gazdálkodás biztosítása. Az Állami Számvevőszék stratégiájában megfogalmazott célkitűzése az integritás alapú, átlátható és elszámoltatható közpénzfelhasználás elősegítése. Ennek megvalósítása érdekében az Állami Számvevőszék prioritásként kezeli a közpénzzel gazdálkodó szervezetek esetében a belső kontrollrendszer működésének ellenörzését.

Főbb megállapítások, következtetések

Üllő Város Önkormányzata belső kontrollrendszerének kialakítása és működtetése nem volt szabályszerű. A kontrollkörnyezet kialakítása nem volt szabályszerű, mert a jegyző nem gondoskodott naprakész nyilvántartás vezetéséről a kötelezettségvállalásra, pénzügyi ellenjegyzésre, teljesítés igazolására, érvényesítésre, utalványozásra jogosult személyekről és aláírás mintájukról. A gazdálkodási jogkörök jogszabály szerinti gyakorlásának feltételei, a szabályszerű közpénzfelhasználás feltételei nem voltak biztosítottak.

AZ ELLENŐRZÉS CÉLJA

Az ellenőrzés célja annak megállapítása volt, hogy az önkormányzat belső kontrollrendszere biztosította-e a közpénzekkel és a nemzeti vagyonnal történő elszámoltatható, átlátható, szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodás feltételeit.

AZ ELLENŐRZÉS TERÜLETE

Üllő Város Önkormányzata

Üllő város Pest megyében elhelyezkedő, a Vecsési Járáshoz tartozó település, állandó lakosainak száma 2017. január 1-jén 11 873 fő volt.

Az Önkormányzat² 12 tagból álló képviselő-testületének munkáját öt állandó bizottság segítette. Az Önkormányzat működtetésével kapcsolatos feladatokat a Polgármesteri Hivatal³ látta el, amely gazdasági szervezettel rendelkezett. A Polgármesteri Hivatalban foglalkoztatott köztisztviselők átlagos létszáma 2017-ben 31 fő volt.

A polgármester⁴ a 2007. év óta töltötte be tisztségét, a jegyző⁵ feladatait a 1999. június 1-jei kinevezése óta látta el a településen.

Az Önkormányzat kettő – bölcsődei, óvodai nevelési, szociális és gyermekvédelmi, valamint könyvtári és közművelődési feladatokat ellátó – költségvetési szerv és kettő kizárólagos önkormányzati tulajdonban levő gazdasági társaság alapításával biztosította a feladatok ellátását.

AZ ELLENŐRZÉS HÁTTERE, INDOKOLTSÁGA

Az ÁSZ⁶ az ÁSZ törvényben kapott felhatalmazással élve ellenőrzi az önkormányzatok gazdálkodását, működését, hogy az ellenőrzések megállapításaival támogassa az ellenőrzött önkormányzatok szabályszerű gazdálkodását, javaslataival elősegítse az Alaptörvényben megfogalmazott alapvetések érvényesülését a mindennapi életben az önkormányzatok szintjén. Az önkormányzati rendszerben zajló folyamatok holisztikus elemzései, a kockázatok folyamatos figyelemmel kísérésének módszerével, az így kiválasztott önkormányzatok célzott, hatékony ellenőrzéseivel az ÁSZ betölti a legfőbb gazdasági ellenőrző szerv küldetését. Az egyes ellenőrzések megállapításaival és egy időszak ellenőrzési eredményeinek elemzésével az ÁSZ ráirányíthatja a jogalkotók figyelmét az önkormányzati alrendszerben esetlegesen felmerülő pénzügyi, szabályozási feszültségekre. Az elvégzett nagyszámú ellenőrzés során az ÁSZ „jó gyakorlatokat” is azonosíthat, melyeket tanácsadó funkciója keretében szélesebb körben is megismertethet az érintettekkel, ezáltal is hozzájárulva az önkormányzati alrendszer szabályozott, átlátható, kiegyensúlyozott és fenntartható működéséhez.

A belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése nélkül nem valósítható meg a közpénzek, a közvagyon átlátható, szabályos, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználása. A belső kontrollrendszer azt a célt szolgálja, hogy a költségvetési szervek működésük és gazdálkodásuk során a tevékenységeket szabályszerűen hajtsák végre, teljesítsék elszámolási kötelezettségeiket és megvédjék az erőforrásokat a veszteségektől, a károktól és a nem rendeltetészerű használattól. A belső kontrollrendszer magában foglalja mindazon elveket, eljárásokat és belső szabályzatokat, melyek biztosítják, hogy a költségvetési szerv valamennyi tevékenysége és célja összhangban legyen a szabályszerűséggel, szabályozottsággal, valamint a gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség követelményeivel, az eszközökkel és forrásokkal való gazdálkodásban ne kerüljön sor pazarlásra, visszaélésre, rendeltetésellenes felhasználásra. Megfelelő, pontos és naprakész információk álljanak rendelkezésre a költségvetési szerv működésével kapcsolatosan, és a belső kontrollrendszer harmonizációjára, összehangolására vonatkozó jogszabályok végrehajtásra kerüljenek.

A JELENTÉS LÉNYEGES KÉRDÉSKÖRE

- *Az önkormányzat belső kontrollrendszerének kialakítása és működtetése szabályszerű volt-e?*
-

AZ ELLENŐRZÉS HATÓKÖRE ÉS MÓDSZEREI

Az ellenőrzés típusa

| Megfelelőségi ellenőrzés.

Az ellenőrzött időszak

| Az ellenőrzött időszak a 2017. év, illetve az éves költségvetési beszámoló Áht.⁷ által megállapított jóváhagyásáig (2018. május 31-éig) tartó időszak.

Az ellenőrzés tárgya

| Üllő Város Önkormányzata és a gazdálkodási feladatokat ellátó Üllői Polgármesteri Hivatal belső kontrollrendszerének kialakítása és működtetése.

Az ellenőrzött szervezet

| Üllő Város Önkormányzata

Az ellenőrzés jogalapja

| Az ellenőrzés jogszabályi alapját az ÁSZ tv.⁸ 1. § (3) bekezdés, 5. § (2) és (6) bekezdései, valamint az Áht. 61.§ (2) bekezdésének előírásai képezik.

Az ellenőrzés módszerei

Az ÁSZ az ellenőrzést az ellenőrzési program szempontjai, az ellenőrzött időszakban hatályos jogszabályok, az ellenőrzés szakmai szabályai, a jelen ellenőrzésre irányadó ÁSZ módszertanok figyelembevételével hajtotta végre.

Az ellenőrzés ideje alatt az ellenőrzött szervezettel történő kapcsolat-tartást az ÁSZ SZMSZ⁹-ének vonatkozó előírásai alapján biztosította.

Az ellenőrzési kérdések megválaszolásához szükséges bizonyítékok megszerzése az ellenőrzött által rendelkezésre bocsátott dokumentumokra, adatokra alapozva megfigyelés, mintavételezés, valamint elemző eljárás útján történt. Az ellenőrzési bizonyítékként felhasználható adatforrások közé tartoztak az ellenőrzési program részletes szempontjainál felsorolt adatforrások, valamint minden egyéb - az ellenőrzés folyamán feltárt, az ellenőrzés szempontjából információt tartalmazó – dokumentum.

Az ellenőrzés lefolytatásához az ellenőrzött szervezet tanúsítványok kitöltésével, valamint az ÁSZ által kért dokumentumok megküldésével szolgáltatott adatokat, amelyek valódiságát és teljes körűségét az ellenőrzött szervezet vezetője által tett teljességi és hitelességi nyilatkozat igazolta. A rendelkezésre bocsátott adatok, információk kontrollja az ellenőrzés keretében történt.

Amennyiben az önkormányzat működését és gazdálkodását alapvetően meghatározó dokumentum hiánya miatt, valamely lényeges kérdéskörre vonatkozóan az ÁSZ megállapítást tett, további ellenőrzési tevékenységek az adott kérdéskörrel és az azzal szoros logikai kapcsolatban lévő kérdéskörökkel – ráépülő jelleggel – nem kerültek végrehajtásra.

Az önkormányzat belső kontrollrendszerének kialakítása és működtetése szabályszerű volt-e?

Összegző megállapítás

Az Önkormányzat belső kontrollrendszerének kialakítása és működtetése nem volt szabályszerű.

A BELSŐ KONTROLLRENDSZER kialakítása és működtetése nem volt szabályszerű, az Önkormányzat nem szabályszerű kontrollkörnyezetben működött, mert a jegyző az Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal tekintetében az Ávr.¹⁰ 60. § (3) bekezdésében foglaltak ellenére nem gondoskodott naprakész nyilvántartás vezetéséről a kötelezettségvállalásra, pénzügyi ellenjegyzésre, teljesítés igazolására, érvényesítésre, utalványozásra jogosult személyekről és aláírás-mintájukról.

A jegyző a Bkr.¹¹ 1. melléklete szerinti nyilatkozatban értékelte a 2017. évre vonatkozóan a belső kontrollrendszer minőségét.

JAVASLATOK

Az ÁSZ tv. 33. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében az ellenőrzött szervezet vezetője köteles a jelentésben foglalt megállapításokhoz kapcsolódó intézkedési tervet összeállítani és azt a jelentés kézhezvételétől számított 30 napon belül az ÁSZ részére megküldeni. Amennyiben az ellenőrzött szervezet vezetője nem küldi meg határidőben az intézkedési tervet, vagy továbbra sem elfogadható intézkedési tervet küld, az Állami Számvevőszék elnöke az ÁSZ tv. 33. § (3) bekezdése a) és b) pontjaiban foglaltakat érvényesítheti.

Üllői Polgármesteri Hivatal Jegyzőjének

- 1.** *Az Önkormányzat szabályszerű belső kontrollrendszerének kialakítása és működtetése érdekében gondoskodjon a kötelezettségvállalásra, pénzügyi ellenjegyzésre, teljesítés igazolására, érvényesítésre, utalványozásra jogosult személyekről és aláírás-mintájukról naprakész nyilvántartás vezetéséről.*

(1. sz. megállapítás 1. bekezdése alapján)

MELLÉKLETEK

I. SZ. MELLÉKLET: ÉRTELMEZŐ SZÓTÁR

belső ellenőrzés	Független, tárgyilagos bizonyosságot adó és tanácsadó tevékenység, amelynek célja, hogy az ellenőrzött szervezet működését fejlessze és eredményességét növelje, az ellenőrzött szervezet céljai elérése érdekében rendszerszemléletű megközelítéssel és módszeresen értékeli, illetve fejleszti az ellenőrzött szervezet irányítási és belső kontrollrendszerének hatékonyságát. (Forrás: Bkr. 2. § b) pontja)
belső kontrollrendszer	A belső kontrollrendszer a kockázatok kezelése és tárgyilagos bizonyosság megszerzése érdekében kialakított folyamatrendszer, amely azt a célt szolgálja, hogy a működés és gazdálkodás során a tevékenységeket szabályszerűen, gazdaságosan, hatékonyan, eredményesen hajtsák végre, az elszámolási kötelezettségeket teljesítsék, megvédjék az erőforrásokat a veszteségektől, károktól és nem rendeltetésszerű használatától. (Forrás: Áht. 69. § (1) bekezdése)
belső kontrollrendszer területei	A kontrollkörnyezet, az integrált kockázatkezelési rendszer, a kontrolltevékenységek, az információs és kommunikációs rendszer, valamint a nyomon követési (monitoring) rendszer. (Forrás: Bkr. 3. §-a)
információs és kommunikációs rendszer	A költségvetési szerv vezetője által kialakított és működtetett olyan rendszer, mely biztosítja, hogy a megfelelő információk a megfelelő időben eljuttatnak az illetékes szervezethez, szervezeti egységhez, illetve személyhez. (Forrás: Bkr. 9. § (1) bekezdés)
integrált kockázatkezelési rendszer	Olyan folyamat alapú kockázatkezelési rendszer, amely a szervezet minden tevékenységére kiterjed, egységes módszertan és eljárások alkalmazásával, a szervezet célkitűzéseinek és értékeinek figyelembevételével biztosítja a szervezet kockázatainak teljes körű azonosítását, azok meghatározott kritériumok szerinti értékelését, valamint a kockázatok kezelésére vonatkozó intézkedési terv elkészítését és az abban foglaltak nyomon követését. (Forrás: Bkr. 2. § m) pontja, 2016. október 1-jétől)
integritás	Az integritás az elvek, értékek, cselekvések, módszerek, intézkedések konzisztenciáját jelenti, vagyis olyan magatartásmódot, amely meghatározott értékeknek megfelel. (Forrás: Nemzetgazdasági Minisztérium: Magyarországi államháztartási belső kontroll standardok Útmutató 1.6.1. pontja, 2012. december)
irányító szerv/felügyeleti szerv	A költségvetési szerv tekintetében az Áht-ban meghatározott irányítási hatáskört gyakorló szerv. (Forrás: Áht. 1. § 9. pontja)
kockázat	A kockázat annak a valószínűségét jelenti, hogy egy vagy több esemény vagy intézkedés nem kívánt módon befolyásolja a rendszer működését, céljainak megvalósulását. (Forrás: Javaslatok a korrupciós kockázatok kezelésére – Kockázatkezelési és ellenőrzési módszertan 35. oldal, ÁSZ)
kontrollkörnyezet	A költségvetési szerv vezetője által kialakított olyan elvek, eljárások, belső szabályzatok összessége, amelyben világos a szervezeti struktúra, a folyamatok átláthatók, egyértelműek a felelősségi, hatásköri viszonyok és feladatok, meghatározottak, ismertek és elfogadottak az etikai elvárások a szervezet minden szintjén, átlátható a humán erőforrás-kezelés, biztosított a szervezeti célok és értékek irányában való elkötelezettség fejlesztése és elősegítése. (Forrás: Bkr. 6. § (1) bekezdés)
kontrolltevékenységek	A költségvetési szerv vezetője által a szervezeten belül kialakított (kontroll) tevékenységek, melyek biztosítják a kockázatok kezelését, hozzájárulnak a szervezet céljainak eléréséhez és erősítik a szervezet integritását. (Forrás: Bkr. 8. § (1) bekezdés)
kommunikáció	Az a tevékenység, melynek során információ továbbítása valósul meg. A kommunikációs folyamat résztvevői között tájékoztatás történik, mely során tényeket, ezek magyarázatát közlik.

közös önkormányzati hivatal	A települési képviselő-testület más települési képviselő-testülettel társult képviselő-testületet alakíthat, amely esetén a képviselő-testületek részben vagy egészben egyesítik a költségvetésüket, közös önkormányzati hivatalt tartanak fenn és intézményeiket közösen működtetik. (Forrás: Mötv. ¹² 56. § (1)-(2) bekezdései)
monitoring	A monitoring általánosságban a különböző szintű szervezeti célok megvalósításának folyamatát kíséri figyelemmel, melynek során a releváns eseményekről és tevékenységekről (együtt: folyamatokról) rendszeres jelleggel, strukturált, döntéstámogató információkhoz jutnak a szervezet vezetői. (Forrás: NGM Útmutató a költségvetési szervek monitoring rendszeréhez 2011. november)
monitoring-rendszer	A költségvetési szerv vezetője köteles kialakítani a szervezet tevékenységének a célok megvalósításának nyomon követését biztosító rendszert, amely az operatív tevékenységek keretében megvalósuló folyamatos és eseti nyomon követésből, valamint az operatív tevékenységektől függetlenül működő belső ellenőrzésből állhat. (Forrás: Bkr. 10. §)
önkormányzati hivatal	A polgármesteri hivatal, a főpolgármesteri hivatal, a megyei önkormányzati hivatal és a közös önkormányzati hivatal. (Forrás: Áht. 1. § 18. pont)
társulás	A helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre. (Forrás: Mötv. 87. §)

FÜGGELÉKEK

■ I. SZ. FÜGGELÉK A JELENTÉSHEZ

Az Állami Számvevőszék az ellenőrzések során feltárt tényekhez kapcsolódó további körülmények tisztázására eszközrendszerrel nem rendelkezik. Amennyiben az ellenőrzésen túlmutatóan indokoltnak látszik az ellenőrzés során feltárt körülmények további vizsgálata, az Állami Számvevőszék törvényi felhatalmazás alapján az ellenőrzés által feltárt körülményeket továbbítja a hatáskörrel rendelkező szervnek a szükséges intézkedések megtétele, eljárások lefolytatása érdekében.

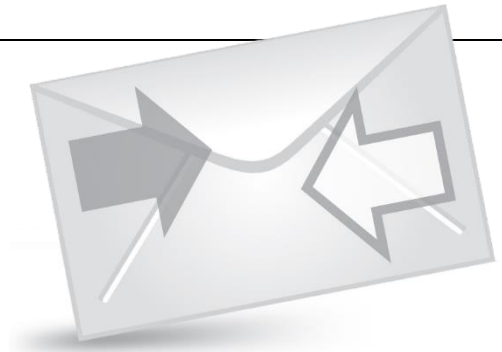
Az Önkormányzatnál az Ávr.60. § (3) bekezdésében foglaltak ellenére nem gondoskodtak naprakész nyilvántartás vezetéséről a kötelezettségvállalásra, pénzügyi ellenjegyzésre, teljesítés igazolására, érvényesítésre, utalványozásra jogosult személyekről és aláírás-mintájakról.

A naprakész nyilvántartás vezetésének hiányában nem igazolt, hogy a kiadások az Önkormányzat feladatellátásának körében keletkeztek és azok teljesítése a jogszabályok szerint történt, ezáltal nem zárható ki, hogy az Önkormányzatnál vagyoni hátrány keletkezett.

Az eset konkrét körülményeinek felderítésére az ügyészség rendelkezik hatáskörrel.

■ II. SZ. FÜGGELÉK: ÉSZREVÉTELEK

A jelentéstervezetet a Számvevőszék 15 napos észrevételezésre megküldte az ellenőrzött szervezetek vezetőinek az ÁSZ tv. 29. § (1) bekezdése előírásának megfelelően.*

Az ÁSZ a jelentéstervezetet észrevételezésre megküldte Üllő Város Önkormányzata polgármestere, valamint az Üllői Polgármesteri Hivatal vezetője részére.

Üllő Város Önkormányzata polgármestere, valamint az Üllői Polgármesteri Hivatal vezetője az ÁSZ tv. 29. § (2) bekezdésében foglalt észrevételezési jogával nem élt, a jelentéstervezet megállapításaira a törvényes határidőn belül észrevételt nem tett.

* **29. § (1)** Az Állami Számvevőszék az ellenőrzési megállapításait megküldi az ellenőrzött szervezet vezetőjének vagy az általa megbízott személynek, és annak, akinek személyes felelősségét állapította meg.

(2) Az ellenőrzött szervezet vezetője és a felelősként megjelölt személy az ellenőrzés megállapításaira tizenöt napon belül írásban észrevételt tehet.

(3) Az Állami Számvevőszék az észrevételre a beérkezésétől számított harminc napon belül írásban válaszol. A figyelembe nem vett észrevételeket köteles a jelentésben feltüntetni, és megindokolni, hogy azokat miért nem fogadta el.

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

¹ Alaptörvény	Magyarország Alaptörvénye
² Önkormányzat	Üllő Város Önkormányzata
³ Polgármesteri Hivatal	Üllői Polgármesteri Hivatal
⁴ Polgármester	Üllő Város Önkormányzata polgármestere
⁵ Jegyző	Üllői Polgármesteri Hivatal jegyzője
⁶ ÁSZ	Állami Számvevőszék
⁷ Áht.	2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
⁸ ÁSZ tv.	2011. évi LXVI. törvény az Állami Számvevőszékről
⁹ ÁSZ SZMSZ	Az Állami Számvevőszék elnökének 2/2018. (XII.28.) ÁSZ utasítása az Állami Számvevőszék Szervezeti és Működési Szabályzatáról
¹⁰ Ávr.	368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
¹¹ Bkr.	370/2011. (XII.31.) számú Korm. rendelet a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről
¹² Mötv.	2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

1052 Budapest, Apáczai Csere János utca 10.

Levélcím: 1364 Budapest 4. Pf. 54

Telefon: +36 1 484 9100 Telefax: +36 1 484 9200

www.asz.hu